

Сектор за Финансиски прашања
Sektori për çështje finansiare

Република Северна Македонија
Republika e Maqedonisë së Veriut
Општина Врапчиште - Komuna e Vrapçishtit

Врапчиште - Vrapçisht

Бр.-Nr. 05-234/
08.02.2024 год.-vit
ВРАПЧИШТЕ - VRAPÇISHT

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА ПРОЦЕНКА НА РИЗИЦИ ОД КОРУПЦИЈА ВО ОПШТИНА ВРАПЧИШТЕ ЗА 2024 ГОДИНА.

PLANI VJETORË PËR MATJEN E REZIKUT NGA KORUPSIONI NË
KOMUNËN E VRAPÇISHTIT PËR VITIN 2024.

ВРАПЧИШТЕ-ЈАНУАРИ 2024 ГОД.
VRAPÇISHT-JANARË 2024 VIT.

-Интегритетот и корупцијата се две спротивставени појави, односно секое коруптивно дејство преставува кршење на интегритетот. Интегритетот пак, од друга страна преставува квалитет на дејствување во согласност со општоприфатените морални вредности и норми во корист на јавниот интерес.

Општина Врапчиште, почитувајќи ги начелата на законитост, ефикасност, ефективност, сервисна ориентација, а ставајќи акцент на јакнење на интегритетот на вработените, нивната стручност и компетентност, важи за Општината кај која приоритет е јавниот интерес. Истиот преставува мотив за создавање на неколку механизми за спроведување на корупцијата.

Годишниот план за спречување на корупцијата на Општина Врапчиште е дизајниран да се дејствува првенствено превентивно што подразбира намалување на ризиците за корупција преку зајакнување на регулативата, јакнење на функционалноста на институциите на системот и враќање на довербата во него, јакнење на свеста и вклучување на граѓанско општество и јавноста во антокорупциските напори. Годишниот план е заснован на реални процеси и цели кои резултираат со континуирано намалување на корупцијата, а нејзината имплементација ќе испрати силна порака до македонското општество дека борбата против корупцијата конечно се остварува.

Модерното "отворено општество" бара партципација на граѓаните во донесувањето на важни одлуки. Во поглед на донесувањето на Буџетот на Општина Врапчиште, организирање Буџетски форуми каде што учествуваат граѓаните во креирање и донесување на Буџетот. Општина Врапчиште како транспаретна Општина има и веб страна на која се презентираат сите тековни активности и

-Integriteti dhe korupsioni janë dy paraqitje të kundërtë, pra çdo veprim koruptiv paraqet cënim të integrititetit.

Integriteti, në anën tjetër paraqet kualitet në Veprim në përputhje me të pranuarat e përgjithsme vlerat morale, dhe normat në interes publikë.

Komuna e Vrapçishtit, duke vepruar në përputhje me Ligjet, Efikasitetin, Efektivitetin, orientimin e shërbimeve, duke vënë akcent në ritjen e integritetit të punësuarve, profesionalitetin e tyre dhe kompetencat, vlenë që Komuna si prioritet e ka Interesin Publik.,

ku e njejtë paraqet motivë për krijimin e disa mehanizmave për parandalimin e Korupsionit.

-Plani vjetorë përparandalimin e Korupsionit në Komunën e Vrapçishtit janë të krijuara të Veprojnë në radhë të parë, në mënyrë parandaluese që nënkuption uljen e Korupsionit, duke forcuar regulloren, duke forcuar funksionalitetin e sistemit në Institucionet, dhe këthimin e besimit në të njejtat, Të ngrisim vetëdijen dhe duke përfshirë shoqërinë civile dhe publikun në përpjekje kundër Korupsionit. Plani vjetorë bazohet në procese reale dhe objektiva që rezultojnë në atë mënyre për uljen e Korupsionit,

Implementimi i të njejtës dë të japë një mesazhë të fuqishëm deri të Qytetarët, që lufta kundër Korupsionit po realizohet.

-Një "Shoqëri e Hapur" moderne kërkon participim të qytetarëve në sjelljen e vendimeve të rëndesishme.

Në pikramje të sjelljes së Buxhetit, Komuna e Vrapçishtit organizonë Forum, ku marin pjesë qytetarët në Krijimin dhe sjelljen e Buxhetit. Komuna e Vrapçishtit si Komunë transparente ka edhe Web Faqen në të cilën prezantohen të gjitha aktivitetet operative dhe

постапки, со што секој граѓанин е во можност да биде информиран навремено за

остварување на неговите права и обврски, да учествува во јавните повици, притоа почитувајќи ги законските норми, преку постоечки Комисии и законски постапки да биде објективно избран.

Со оглед на ризиците кои се наметнуваат од областа на корупцијата, Општина Врапчиште има потреба од дефинирани алатки и механизми со кои ќе ги заштити внатрешните процеси и постапки. Во рамки на надлежноста и делокругот на работењето засега не се идентификувани фактори кои го отежнуваат функционирањето на Општината. Сепак, долгорочечно, Општината изготвува антикорупциски план.

ПРОЦЕНКА КОН РИЗИЦИТЕ ОД КОРУПЦИЈА

Проценката кон ризиците од корупција е првиот чекор од процесот на подготовкa на Годишниот план за спречување на корупцијата во Општина Врапчиште. При проценката е направена анализа на факторите на ризици на системот како целина. За континуитетот при детектирање на ризици и нивно спрavување, управувањето со ризиците е потребно да стане составен дел од деловното планирање на општината и на извршувањето на нејзините надлежности.

Истовремено, управувањето со ризиците треба да стане дел од секојдневната култура на однесување на менажментот и на сите вработени во Општината.

Procedurave, me tē cilën xhdo qytetarë ka mundësi që tē informohet nē kohë pér realizimin e tē drejtave tē tyre dhe obligimeve, tē marë pjesë nē thirjet publike, pastaj duke respektuar normat ligjore , nëpërmjet Komisioneve aktuale dhe procedurave Ligjore tē jetë i zgjedhur nē mënyr Objektive.

-Duke u Bazuar nē reziqet që paraqiten nē sferën e Korupsionit , Komuna e Vrapçishtit ka nevojë pér mjete tē definuara dhe mekanizma më tē cilat do ti mbrojë proceset dhe procedurat e mbrendëshme.

Në kuadër tē kompetencave dhe rethit tē punës aktualisht nuk janë tē identifikuara faktorë tē cilat do tē ngarkojnë funksionimin e Komunës.

Prap se Prapë nē afat tē gjatë Komuna përgatit Plan Antikuruptiv.

VLERIMI KAH REZIQUET NGA KORUPSIONI

Vlersimi kah reziqet nga Korupsioni është hapi i parë i procesit nē përgaditjen e Planit Vjetorë pér parandalimin e Korupsionit nē Komunën e Vrapçishtit.

Gjatë Vlersimit është bërë analizë tē faktorëve tē reziqeve tē sistemit si tëresi.

Pér Kontuinitetin gjatë detektimit tē reziqeve dhe ballafaqimit, Udhëheqja me reziqet është me rendësi dhe e duhur që tē jetë pjesë përbërëse e Planifikimit tē Komunës dhe tē kryerjes së Kompetencave tē saj.

Njëkohësishtë, udhëheqja me reziqet duhet që tē jetë pjesë e kulturës së përditshme nē sjelljen e menaxhmentit dhe tē gjithë tē punësuarve tē Komunës së Vrapçishtit.

ПРИЧИНИ, УСЛОВИ И ФАКТОРИ ЗА ОВОЗМОЖУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈА

Теоретски, доколку некој ги злоупотребува својата положба и овластувања за директно или индиректно понудена, дадена, ветена, побарана, прифате на или очекувана корист материјална или нематеријална или друга придобивка за себе или некој друг, станува збор за корупција. Праксата досега покажува дека вработените во Општината ги почитуваат начелата на законитост, интегритетот, јавноста, заштита и одговорност, што е индикатор дека службениците може да препознаат и да се спрavат со можноста за придобивање на корупција во делокругот на работењето.

ВОСПОСТАВУВАЊЕ НА АЛАТКИ И КОНТРОЛНИ МЕХАНИЗМИ ЗА НАДМИНУВАЊЕ НА ДЕТЕКТИРАНИТЕ РИЗИЧНИ ОБЛАСТИ

Корупцијата е забрането однесување кое ја загрозува демократијата и владеењето на правото, па затоа е потребно колку е можно повеќе индивидите и институциите да работат на нејзиното спречување. За да се намалат негативните последици кои настануваат од корупцијата, тенденцијата на општината е да се воспостави цврста политика за борба против корупцијата, заради заштита на граѓаните и државата, а особено заради воспоставување и почитување на владеењето на правото. Како алатки и механизми за надминување на детектираниите ризични области, Општина Врапчиште ги има:

SHKAQET, KUSHTET DHE FAKTORËT PËR MUNDËSINE E KORUPSIONIT

Teoritikisht, нёсе dikush e keçpërdor vendin e punës dhe autorizimet, нё mënyrë direkte apo indirekte I është ofruarë, dhënë, premtuar, kërkuar, pranuarë, ose ka pritëshmëri matriale ose jo matriale ose përfitim tjetër personal ose pér ndënje person tjetër, bëhet fjalë pér Korupsion.

Praktika deri më tani tregonë se të Punësuarit nё Komunë I respektojnë procedurat Ligjore, Integritetin, Publikun, Mbrojtjen dhe Përgjegjësinë, që është Indikatorë që punuarit që të mundet ti njohin dhe të ballafaqohen me mundësitë e ballafaqimin e rethit të punës.

VENDOSJA E MASAVE DHE MEKANIZMAVE KONTROLLUESE PËR TEJKALIMIN DHE DETEKTIMIN E SFERAVE TË REZIKUARA

Korupsioni është sjellje e ndaluar që rezikon demokracinë dhe sundimin e Ligjit, pér atë është e duhur sa të jetë e mundur individët dhe Institucionet të punojnë nё parandalimin e sajë. Që të zvoglohen pasojat negative që paraqiten nga korupsioni, tendeca e Komunës është që të vendosë një politikë të forte nё luftën kundër Korupsionit, pér mbrojtjen e qytetarëve dhe shtetit, veçanarishtë pér shkakë të vendosjes sundimit të së drejtës.

Si mjete dhe mekanizma pér anashkalimin dhe zbulimin e vendeve të rezikshme.

Komuna e Vrapçishtit I ka:

- Повисок степен на почитување на законската регулатива;
- Редовна ревизија на работењето од финансиски и правен аспект;
- Почитување на начелата на стручност и компетентност при селекција на кандидатите за вработување;
- Јакнење на свеста и едуцирање на вработени за можностите за корупција ;
- Почитување на кодексот на вработените во Општина Врапчиште и редовно вршење контрола на вработените;
- Востоставување и примена на методологија за идентификување, анализа и оцена за ризици од корупција;
- Вработено лице од Општина Врапчиште кое е определено за пријавување за неправилности
- Усвоена антикорупциска политика за интегритет;
- Një shkallë më e lartë në respektimin e regullativës Ligjore.
- Rezolucion të regullt për punën Finansiare dhe aspektin juridik.
- Respektimi në Baza profesionalë dhe të Kopetencave gjatë selektimit të kandidatëve për punësim.
- Përforcimin e vetëdijes dhe edukimit të punësuarve për mundësitet e Korrupsionit.
- Respektimi i Kodit të punësuarve në Komunën e Vrapçishtit dhe kryerja e regullt e Kontrollit të tyre.
- Vendosje dhe Realizim i metodologjisë për identifikim , analizë dhe vlersim rë reziqeve nga Korupsioni.
- I punësuari në Komunën e Vrapçishtit i cili është i caktuar për paraqitjen e Paregullësive.
- Miratuar një Politikë antikuruptive për Integritetin.

ЈАКНЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА ВРАБОТЕНИТЕ И ИНСТИТУЦИИТЕ СО ОСОБЕН АКЦЕНТ НА ЈАКНЕЊЕ НА ИНТЕГРИТЕТОТ

Степенот на одговорност за брз одзив и максимизирање на ефикасноста за давање услугите во голема мера влијае на јакнење на капацитетите на институциите.Акцент во спротивставувањето со корупцијата во голема мера има и интегритетот на вработените. Под интегритет се подразбира подготвеноста на поединецот

FORCIMI I KAPACITETEVE I TË PUNSUARËVE DHE INSTITUCIONEVE ME AKCENT TË VEÇANTË NË FORCIMIN E INTEGRITETIT

Shkalla e përgjegjësisë për fluks masiv maksimizimin e efikasitetit për dhënjen e shërbimeve në masë të madhe ndikon në forcimin e kapaciteteve të Institucioneve . Akcent në kundërvenjen me korupsionin në masë të madhe ka edhe Integriteti i të punësuarëve.Me Integritet nënkuptohet pregaditjen e personit

да препознае и одлучно да се спротивстави во некоја незаконска, неморална или нечесна ситуација. Под поимот "интегритет" се подразбира и законито, независно, непристрасно, етичко, одговорно и транспарентно вршење работи со кои службените лица го чуваат својот углед и угледот на институцијата. Со обезбедување на повеќе едукации, обуки и со почитување на законските норми, службениците ќе можат соодветно да одговорат на сите предизвици кои може да произлезат од корупцијата.

Справувањето на институцијата со корупцијата ќе започне со испраќање на јасна порака до сите дека корупцијата нема да остане несанкционирана и ќе се води според следните 5 законски принципи:

- принцип на законитост,
- принцип на интегритет,
- принцип на еднаквост,
- принцип на јавност и
- принцип на заштита и одговорност.

НАВРЕМЕНО ПОСТАПУВАЊЕ ВО ВРСКА СО ОСТВАРУВАЊЕ НА ПОТРЕБНИТЕ УСЛУГИ КОН ПРАВНИТЕ И ФИЗИЧКИТЕ ЛИЦА

Согласно начелото на сервисна Ориентација, според Законот за општата управна постапка, службеникот е должен и сервисно ориентиран кон остварувањето на правата и интересите на странките. Општина Врапчиште веќе подолг временски период важи за општината која навремено одговара на доставените барања, успешно и навремено постапува при спроведувањето на постапките, притоа почитувајќи ги законски утврдените времененски рокови. Досега, практиката покажува дека доколку не постои некомплетно доставена

Тë njofë dhe i vendosur të ballafaqohet me ndonjë situatë joligjore, jo korekte dhe rastë Jo moralë.

Me "Integritet" nënkuftohet kryerja Ligjore, e pavarur, në mënyrë të paanshme, etike, me përgjegjësi dhe në mënyrë transparente në kryerjen e punëve me të cilën personat e punësuar e mbrojnë dinjitetin e tyre dhe të Institucionit.

Me sigurimin e më tepër edukimeve, trajnimeve, dhe respektimin e normave ligjore të punësuarit do të mundë që të përgjigjen në mënyrë adekuate të gjitha sfidave të cilat mundë të dalin nga Korupsioni.

-Ballafaqimi i Institucionit me Korupsionin do të fillojë me sjelljen e porosisë të qartë për të gjithë që korupsioni nuk do të jetë i pasanksionuar dhe do të vazhdojë sipas 5 principeve Ligjore;

- Principi i Ligjëvënjes ,
- Principi i Integritetit ,
- Principi i Njëllojshmërisë ,
- Principi Publikë dhe
- Principi dhe mbrojtjes dhe Përgjegjësisë .

VEPRIM МЕ КОНЁ НЁ LIDHJE МЕ OFRIMIN E SHËRBIMEVE TË DUHURA PËR PERSONA FIZIK DHE JURIDIK

Si pas parimit të orientimit të shërbimit, sipas Ligjit të përgjithshëm, I punësuari është i obliguar dhe i orientuar në shërbim të realizimit të drejtave dhe interesit të palëve.

Komuna e Vrapçishtit tani më për një kohë të gjatë kohore llogaritet si Komunë e cila në kohë përgjigjet për kérkesat e parashtruara, me sukses dhe në kohë reagon gjatë realizimit të procedurave, pastaj duke i respektuar afatet kohore Ligjore të përcaktuara. Deri më tani praktika tregon se deri sa nuk egistonë dokumentacion i plotë i dërozuarë

документација или суштинска пречка во смисла на

Постоењето услови за остварување на правата на граѓаните, службениците транспарентно, навремено и одговорно ги изготвуваат и донесуваат актите потребни за остварување на правата и интересите на граѓаните.

ПОЧИТУВАЊЕ НА ЗАКОНСКИТЕ ПРОПИСИ, КОДЕКСОТ ЗА ЕТИЧКО ОДНЕСУВАЊЕ И КОДЕКСОТ ЗА АДМИНИСТРАТИВНИ СЛУЖБЕНИЦИ

Правната рамка е основа за пренесувањена минималните задолжителни стандарди и принципи на однесување на секој јавен службеник. Законите и прописите би можеле да ги утврдат фундаменталните вредности на јавната служба и треба да ја обезбедат рамката за упатување, истражување, дисциплинска постапка и за гонење.

Треба да постојат јасни правила со кои ќе се дефинираат етичките стандарди што ќе го раководат однесувањето на јавните службеници во контактите со јавниот сектор. Зголемувањето на интеракција меѓу јавниот и приватниот сектор налага поголемо внимание да им се посвети на вредностите на јавната служба, а од надворешните партнери да се бара да ги почитуваат тие вредности.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ДОВЕРБАТА НА ГРАЃАНИТЕ КОН ИНСТИТУЦИИТЕ И МОТИВИРАЊЕ ДА ПРИЈАВАТ КОРУПЦИЈА

Круцијална алатка во намалување на борбата против корупција е мотивација на граѓаните да пријавват корупција. Општина Врапчиште има определено лице за пријавување на

ose nuk ka pengesë në kuptim të Egzistimit të kushteve për realizimin e të drejtave të qytetarëve, të Punësuarve në mënyrë transparente, në kohë të duhur dhe me përgjegjësi ti përgatisin dhe sjellin aktet e duhura për realizimin e të drejtave dhe të interesave të qytetarëve.

RESPEKTTIMI I NORMAVE LIGJORE, KODIN E ETIKËS, DHE KODEKSIN PËR NËNPUNËSHTETRORË

-Koriniza Ligjore është bazë për përcjelljen e standardeve minimale të obliguara dhe principeve për sjelljen e xhdo nënpunësi shtetrorë.

Ligjet dhe normat mundet që ti vërtetojnë vlerat fundamentale të shërbimit Publik dhe duhet që ti sigurojë kornizën e udhëzimit, kërkimit, procesit disciplinorë, dhe ndjekjes penale.

-Duhet të egzistojnë rregulla të qarta me të cilat do të definohen standartet etike që do ti udhëheqin sjelljen e nënpunësve publik në kontaktet me sektorin Publik. Ritja e interakcionit ndërmjet sektorit publiko/privat kërkon kujdes më të madhë që tu kushtohet në vlerat e shërbimit publikm ndërsa nga partnerët e jashtëm të kërkohet që të respektohen ato vlera.

PËRFORCIMI I BESIMIT TË QYTETARËVE NDAJ INSTITUCIONEVE DHE MOTIVIMI PËR PARAQITJEN E KORUPSIONIT

-Mjet kriesorë në pakësimin e Luftës kundër Korupzionit është motivimi i qytetarëve për të paraqitur Korupzionin. Komuna e Vrapçishtit ka person të caktuar për paraqitjen e Korupzionit.

Корупција. Во таа смисла, граѓаните се охрабруваат да ги пријавуваат сите такви незаконски постапувања доколку постојат. Неопходно е да постои доверба во институциите со оглед дека законите ги регулираат сите постапки, активности и дејствија. Секое прекршување на Законот треба да има соодветна санкција како последица, без разлика дали станува збор за Функционер, Раководител или административен службеник со пониско звање. Општина Врапчиште на својата веб страна има на веб страната "Пријави корупција". Преку оваа можност, граѓаните се обраќаат до тимот во Општината кој ги разгледува барањата и согласно содржината односно елементите за корупција, образецот (барањето) го препраќаат до Државната комисија за спречување на корупција, за понатамошно постапување односно утврдувањето на постоењето на корупција.

ЗАЈАКНАТА КОНТРОЛА И НАДЗОР НА ЈАВНИТЕ НАБАВКИ

Постапките за јавни набавки во целост се спроведуваат преку електронскиот систем за јавни набавки и истите се транспарентни, како и јавно достапни за јавноста. Договорите се објавуваат на веб страната на Општината.

Точно и прецизно да се врши планирање на постапките за јавни набавки и навремено во законскиот утврден рок, до крајот на Јануари во тековната година, да се доставуваат до Одделението за јавни набавки заради подготвка и објава на годишниот план за јавни набавки.

Нë atë drejtim, qytetarët marin guxim që të paraqesin të gjitha paregullësitë Ligjore nëse egzistojnë.

- Shumë me rëndësi është që të egzistojë besimi në Institucionet marë parasishë që Ligjet në Fuqi i rregullojnë të gjitha procedurat, Aktivitetet dhe Veprimet.

- Xhdo shkelje e Ligjit duhet që të ketë ndalesë adekuate si pasojë pa marë parasishë se a bohet fjalë për Udhëheqës, Nënpunës Administrativë, me Titull më të Ulët.

Komuna e Vrapçishtit në WEB faqjen e saj ka Faqen „**PARAQIT KORUPSION**“

- Nëpërmjet kësaj qytetarët kanë mundësi të paraqiten deri te Ekipi i Komunës që i shqirton kërkesat dhe sipas përbajtjes apo elementeve për Korupsion, Formularit, Kërkesës I orientojnë deri të Komisioni Shtetrorë për parandalimin e Korupsionit për Procedur të mëtutjeshme respektivisht për egzistimin e Korupsionit.

PËRFORCIMI I KONTROLLIT DHE MBYKQIRJES NË FURNIZIMET PUBLIKE

- Procedurat përfornizimet publike në përgjithsi realizohen në mënyr elektoronike përfornizime publike dhe të njejtat janë transparente si dhe publikisht në disponim për publikun.

Kontratat shpalen në web faqen e Komunës. Saktë dhe në mënyrë precise duhet që të kryhet planifikimi i procedurave përfornizime publike dhe në kohë që Ligjershtë është e caktuar, deri më fund të Janarit të vitit aktual, Të dërzohen në Njësinë përfornizime publike me qëllim të përgaditjes dhe shpalljes të planit vjetorë përfornizime publike.

ЈАКНЕЊЕ НА АЛАТКИТЕ ЗА ОТЧЕТНОСТ И ТРАНСПАРЕНТНОСТ ВО РАБОТЕЊЕТО НА МИНИСТЕРСТВАТА И ОРГАНите НА ДРЖАВНАТА УПРАВА

Општината согласно Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер во целост ги спретнува и применува сите алатки кои се предвидени со цел отчетност и транспарентност во работењето.

Еден од клучните аспекти во превенцијата и борбата против корупција е транспарентното и ефективното работење на институциите, особено од аспект на давањето услуги кон граѓаните, што треба да вклучува систем на општесвена отчетност.

Граѓанскиот сектор, во соработка со локалната самоуправа и со учество на граѓаните, веќе работи на развивање на алатки со примена на ИТ- технологии и социјалните медиуми кои на поефективен и поефикасен начин ги адресираат овие проблеми на локално ниво.

FORCIMI I MJETEVE PËR LLOGARI DHËNJE DHE TRANSPARENCE NË PUNËN E MINSITRIVE DHE ORGANEVE TË ADMINISTRATËS SHTETRORE

Komuna në përputhje me Ligjin për qasje të Lirë të informacioneve me karakter publik në përgjithësi i realizon, dhe zbaton të gjitha mjetet që janë paraparë për qëllim të Llogaridhënjës dhe transparencës në punë.

Një nga aspektet kryesore në preventivën dhe luftën kundër Kurupsionit është puna transparente dhe efektive e Institucioneve, Veçenarisht në aspekt të dhënjes së shërbimeve përqytetarët, që duhet të përfshijë sistemin e llogaridhënjës shoqërore.

Sektori i qytetarëve, në bashkpunim me veteqeverisjen Lokale si dhe pjesmarjen e qytetarëve, tani më punon në zhvillimin e mjeteve me zbatim të IT-teknologjisë dhe mediumeve sociale të cilat në mënyrë më efektive dhe efikase ti adresojnë këto probleme në nivel Lokal.

Подготвил/Pregaditi:
Blerim Bajrami

**Општина Врапчиште/Komuna e
vrapçishtit**

Kryetar/Градоначалник
Isen Shabani

